

Số: 04/2024/QĐST-VDS

Phan Rang – Tháp Chàm, ngày 19 tháng 11 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

**TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP
CHÀM, TỈNH NINH THUẬN**

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Bùi Thanh Tuấn

Thư ký phiên họp: Bà Võ Uyên Trang

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Phan Rang – Tháp Chàm tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hiền - Kiểm sát viên.

Ngày 19 tháng 11 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Phan Rang – T mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 416/2024/TLST-VDS ngày 07 tháng 10 năm 2024 về việc “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 04/2024/QĐST-DS ngày 04 tháng 11 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị Đ, sinh năm 1955 (có yêu cầu giải quyết vắng mặt).*

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Chị Lê Thị Ánh N – sinh năm 2001 (vắng mặt).*

Cùng địa chỉ: Khu phố E, phường M, thành phố P - T, tỉnh Ninh Thuận.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 12 tháng 8 năm 2024 và biên bản ghi lời khai ngày 09 tháng 10 năm 2024 của bà Trần Thị Đ thể hiện:

Chị Lê Thị Ánh N, sinh năm 2001 là con của ông Lê Văn N1 (đã chết năm 2009) và bà Trần Thị Đ. Vợ chồng ông N1, bà Đ có 07 người con chung: Lê Trọng N2, Lê Thị N3, Lê Trọng N4, Lê Trọng N5, Lê Văn X, Lê Thị Ánh N6 và Lê Thị Ánh N.

Chị Lê Thị Ánh N từ nhỏ sinh ra bị hội chứng Down, khờ dại, phát âm khó khăn, chậm nói từ nhỏ, diễn đạt câu chữ rất kém và nghèo nàn về nội dung, không

học được, không biết đọc viết, tính toán, không thể tự chăm sóc bản thân, thuộc đối tượng được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng. Chị N không có chồng, con.

Ngày 09/10/2024, bà Trần Thị Đ có đơn đề nghị Tòa án ra quyết định trưng cầu giám định về năng lực hành vi dân sự đối với chị Lê Thị Ánh N. Ngày 10/10/2024, Toà án nhân dân thành phố Phan Rang – T ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 14/2024/QĐ-TA, trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H thực hiện việc giám định về năng lực hành vi, khả năng nhận thức, làm chủ được hành vi đối với chị N.

Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 8381/KLGĐ ngày 21/10/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H đã kết luận: *“Về y học: Đương sự có: Chậm phát triển tâm thần, mức độ nặng/ Hội chứng D (F72/Q90 – ICD 10). Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”*.

Nay bà Trần Thị Đ là mẹ ruột của chị Lê Thị Ánh N đề nghị Tòa án tuyên bố chị N là người mất năng lực hành vi dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Phan Rang – T, tỉnh Ninh Thuận phát biểu quan điểm tại phiên họp:

Về tố tụng: Trong quá trình thụ lý cũng như giải quyết việc dân sự, Tòa án, chủ tọa phiên họp đã thực hiện đầy đủ trình tự thủ tục tố tụng, đương sự đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của mình được quy định tại Điều 376 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự.

Về nội dung: Áp dụng các điều 27, 35, 39, 149, 366, 367, 370, 371 và 378 Bộ luật tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự: Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị Đ, tuyên bố chị Lê Thị Ánh N là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Phan Rang – T, tỉnh Ninh Thuận nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

[1.1] Về thẩm quyền giải quyết:

Bà Trần Thị Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Lê Thị Ánh N, sinh năm 2001; Địa chỉ: Khu phố E, phường M, thành phố P - T, tỉnh Ninh Thuận là người mất năng lực hành vi dân sự nên được giải quyết theo quy định của Bộ luật dân sự và thuộc thẩm quyền giải quyết của Toà án nhân dân thành phố Phan Rang – T, tỉnh Ninh Thuận.

[1.2] Về việc vắng mặt của đương sự:

Người yêu cầu bà Trần Thị Đ có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp. Căn cứ khoản 2 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành mở phiên họp vắng mặt đối với người yêu cầu bà Đ.

[2] Về yêu cầu tuyên bố chị Lê Thị Ánh N, sinh năm 2001; Địa chỉ: Khu phố E, phường M, thành phố P - T, tỉnh Ninh Thuận là người mất năng lực hành vi dân sự. Xét thấy:

Chị Lê Thị Ánh N từ nhỏ sinh ra bị hội chứng Down, khờ dại, phát âm khó khăn, chậm nói từ nhỏ, diễn đạt câu chữ rất kém và nghèo nàn về nội dung, không học được, không biết đọc viết, tính toán, không thể tự chăm sóc bản thân, thuộc đối tượng được nhận trợ cấp xã hội hàng tháng; hiện chị N chưa có chồng, con.

Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 8381/KLGĐ ngày 21/10/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H đã kết luận: *“Về y học: Đương sự có: Chậm phát triển tâm thần, mức độ nặng/ Hội chứng D (F72/Q90 – ICD 10). Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”*.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự quy định về người mất năng lực hành vi dân sự: *“Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần”*.

Như vậy, lời trình bày của bà Trần Thị Đ phù hợp với Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 8381/KLGĐ ngày 21/10/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H đối với chị Lê Thị Ánh N là phù hợp với tình trạng thực tế của chị N tại thời điểm giám định nên yêu cầu của bà Trần Thị Đ về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Lê Thị Ánh N mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ nên được chấp nhận.

Theo quy định tại Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 53 Bộ luật Dân sự thì bà Trần Thị Đ là người giám hộ đương nhiên của chị Lê Thị Ánh N. Tuy nhiên, bà Đ trình bày hiện bà đã cao tuổi, không còn khả năng lao động để nuôi dưỡng, chăm sóc chị N nên đối với người giám hộ gia đình bà sẽ đăng ký tại cơ quan hộ tịch. Do đó, việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật có liên quan.

[3] Quan điểm đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Phan Rang – T tại phiên họp là có căn cứ và phù hợp nên được chấp nhận.

[4] Về lệ phí: Bà Trần Thị Đ không phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật do là người cao tuổi.

QUYẾT ĐỊNH:

1. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 366, Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng Dân sự; khoản 1 Điều 22, Điều 53 của Bộ luật Dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về án phí, lệ phí Tòa án.

Chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị Đ về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

Tuyên bố: Chị Lê Thị Ánh N, sinh năm 2001; Địa chỉ: Khu phố E, phường M, thành phố P - T, tỉnh Ninh Thuận là người mất năng lực hành vi dân sự.

Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật có liên quan

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị Đ không phải chịu lệ phí dân sự sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 (mười) ngày kể từ ngày nhận được Quyết định hoặc kể từ ngày Quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân thành phố Phan Rang – T có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Thuận có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Ninh Thuận;
- VKSND tỉnh Ninh Thuận;
- VKSND TP. PR-TC;
- Các đương sự;
- Chi cục THADS TP. PR-TC;
- UBND phường Mỹ Bình;
- Lưu hồ sơ.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Bùi Thanh Tuấn